

Nr 34.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen beträffande kapitalbudgeten under luftfartsfonden gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1948/49 jämte i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande kapitalbudgeten under luftfartsfonden (bilaga 27, punkt 25, s. 110—125 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1948) föreslagit riksdagen att under rubriken Luftfartens markorganisation för budgetåret 1948/49 anvisa vissa i statsrådsprotokollet angivna investeringsanslag å sammanlagt 6,7 miljoner kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Olson* i Göteborg *m. fl.* väckt motion (II: 251), vari hemställts att riksdagen måtte bevilja dels ett anslag på 900 000 kronor till utförande av förbindelsebana på Göteborg-Torslanda flygplats, dels bevilja ett anslag på 1 500 000 kronor till uppförande av ny hangar på samma flygplats.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag ävensom de för innevarande budgetår för hithörande ändamål anvisade anslagen framgå av följande sammanställning:

	1947/48	1948/49
Markförvärv	700 000	—
Flygfältsbyggen	12 620 000	1 500 000
Byggnader	1 300 000	2 300 000
Radiofyrrar	2 000 000	—
Belysningsanläggningar	175 000	1 700 000
Fordon, maskiner och redskap	300 000	200 000
Luftfartsväsendets dispositionsanslag	1 000 000	1 000 000
	Summa kronor 18 095 000	6 700 000.

Vid utgången av budgetåret 1946/47 förelåg å tidigare anvisade anslag en behållning av i runt tal 25,5 miljoner kronor. Den 1 juli 1947 fanns sålunda ett sammanlagt belopp av omkring 43,6 miljoner kronor tillgängligt för pågående och nya arbeten m. m. Investeringsutgifterna för luftfartens mark-

organisation stannade under budgetåret 1946/47 vid i runt tal 8,4 miljoner kronor.

Luftfartsstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1947 äskat anslag för nästa budgetår till investeringar i luftfartsfonden med tillhoppa 30 040 000 kronor.

Yttranden över styrelsens framställning ha avgivits av aktiebolaget Aero-transport, Svensk interkontinental lufttrafik aktiebolag, byggnadsstyrelsen, statens arbetsmarknadskommission och statens industrikommission.

Departementschefen har gjort följande allmänna uttalande rörande luftfartsstyrelsens anslagsberäkningar för nästa budgetår.

Vid bedömandet av luftfartsstyrelsens investeringsplaner måste hänsyn tagas till det förändrade läge, som nu inträtt för luftfarten. Man måste sålunda räkna med att civilflygets fortsatta utveckling under de närmaste åren kan komma att fortgå i ett långsammare tempo än hittills, därest nuvarande valutarestriktioner m. m. bli bestående. Man måste vidare räkna med att luftfartsstyrelsens möjligheter att genom ökade inkomster erhålla täckning för kostnaderna för nya anläggningar äro begränsade och att det därför ur ekonomisk synpunkt kan bli nödvändigt att begränsa investeringsverksamheten till de mest angelägna arbetena.

Med hänsyn till angivna förhållanden och under beaktande av angelägenheten att åstadkomma en begränsning av investeringsverksamheten över huvud taget, har jag ansett mig böra endast delvis biträda luftfartsstyrelsens förslag beträffande nya kapitalinvesteringar.

I sina anslagsäskanden till flygfältsbyggen har luftfartsstyrelsen bland annat begärt 900 000 kronor till en förbindelsebana på Torslanda flygplats och 1 500 000 kronor till en ny hangar på samma flygplats. Departementschefen har emellertid i nuvarande läge icke ansett sig böra biträda styrelsens förslag på denna punkt.

Av det av Kungl. Maj:t äskade beloppet till flygfältsbyggen, 1 500 000 kronor, avse 1 miljon kronor sprängningsarbeten vid stationsområdet på Bromma flygplats, 300 000 kronor en hangarplatta vid samma flygplats samt 200 000 kronor merkostnader för en förbindelsebana mellan stations- och hangarområdena vid Norrköpings flygplats.

Av det under anslagsrubriken byggnader begärda anslaget, 2,3 miljoner kronor, belöpa 1,4 miljoner kronor å en ny hangar och 600 000 kronor å en till 975 000 kronor kostnadsberäknad brandstation med garage- och förrådsutrymmen på Bromma flygplats. Återstående 300 000 kronor utgöra slutanslag för en till 800 000 kronor kostnadsberäknad stationsbyggnad på Torslanda flygplats.

Av det för belysningsanläggningar äskade beloppet, 1 700 000 kronor, avse 1 miljon kronor förskottslikvider för viss elektrisk materiel till storflygplatsen vid Halmsjön.

Till radiofyrrar har Kungl. Maj:t icke funnit erforderligt att anslag anvisas för nästa budgetår. Departementschefen har härom anfört följande.

Med anlitande av tidigare anvisade medel har viss materiel redan inköpts och beställts. Sålunda ha för Bromma och Torslanda flygplatser landningsradiofyrrar beställts i utlandet. Till sammanlagt fyra landningsradiofyrrar

vid Norrköpings, Bulltofta, Visby och Kallax flygplatser ha medel redan anvisats men beställningar ha ännu ej gjorts.

För nästa budgetår äskar luftfartsstyrelsen medel till förskottslikvider för fem landningsradiofyrrar för storflygplatsen samt Karlstads, Sundsvall/Härnösands och Umeå flygplatser. Med hänsyn till att arbetena å sistnämnda flygplats ännu icke påbörjats, torde anskaffningen av landningsradiofyrrar för denna flygplats tills vidare kunna anstå.

De landningsradiofyrrar, som ännu icke beställts, ha ursprungligen varit avsedda att anskaffas genom import från U. S. A. Med hänsyn till valutastituationen torde detta knappast bli möjligt. Med anledning härav har luftfartsstyrelsen upptagit undersökningar rörande möjligheterna att i stället inköpa anläggningarna från annat land eller eventuellt inom landet, därest tillverkning av sådana anläggningar kan upptagas. Under sådana omständigheter torde man kunna räkna med att fram till den 1 juli 1949 behöva utbetala allenast förskottslikvider för de åtta anläggningar som kunna ifrågakomma till beställning. Det belopp som anvisats för anskaffning av landningsradiofyrrar vid Norrköpings, Bulltofta, Visby och Kallax flygplatser, var emellertid avsett för täckande av totalkostnaden, 1,4 miljon kronor, för dessa anläggningar. Därest detta belopp i stället får användas för gäldande av förskottslikvider för samtliga åtta anläggningar torde någon ytterligare medelsanvisning ej erfordras för nästa budgetår.

Vad angår övriga av luftfartsstyrelsen föreslagna anskaffningar torde dessa, med hänsyn till nuvarande förhållanden och då de delvis äro avsedda att anskaffas genom import från hårdvalutaland, tills vidare böra uppskjutas. Jag förutsätter därvid, att luftfartsstyrelsen skall äga möjlighet att, om så visar sig erforderligt, omdisponera tidigare för anskaffning av viss materiel anvisade medel för inköp av annan materiel, varav angeläget behov föreligger.

Sammanfattningsvis har departementschefen anfört följande.

Vid bifall till vad jag här förordat skulle för nästa budgetår komma att anvisas ett sammanlagt belopp av 6,7 miljoner kronor under luftfartsfonden. Då för innevarande budgetår anvisats nära 18,1 miljoner kronor och behållningen å tidigare anvisade anslag uppgår till omkring 25,5 miljoner kronor, skulle alltså för innevarande och nästa budgetår ett sammanlagt belopp av 50,3 miljoner kronor stå till förfogande för investeringsändamål under luftfartsfonden. Det är sannolikt att hela detta belopp icke kommer att förbrukas, såvida icke någon mera avsevärd förändring inträder i fråga om tillgången på arbetskraft och materiel. Jag förutsätter, att det skall få ankomma på beslut av Kungl. Maj:t att företaga de begränsningar av investeringsverksamheten som kunna visa sig erforderliga inom den sålunda angivna ramen.

Utskottet har bemärkt att luftfartsstyrelsen planerat en investeringsverksamhet under budgetåren 1947/48 och 1948/49 till en kostnad av 22,3 respektive 38,3 miljoner kronor. Huvuddelen av investeringsutgifterna falla inom gruppen flygfältsbyggen och byggnader, nämligen 17,4 respektive 31 miljoner kronor. För pågående och nya arbeten funnos den 1 juli 1947 43,6 miljoner tillgängliga. Utskottet finner förklarligt att departementschefen, då en investeringsverksamhet i den av luftfartsstyrelsen planerade omfattningen icke under nuvarande läge torde vara genomförbar, förordat avsevärda be-

gränsningar i fråga om anslagen för nästa budgetår till luftfarten. Departementschefen har sålunda förordat anvisande för nästa budgetår av tillhoppa allenast 6,7 miljoner kronor mot av luftfartsstyrelsen äskade 30 miljoner kronor. Med en medelsanvisning av denna storlek blir det emellertid möjligt att bestrida investeringsutgifter under budgetåren 1947/48 och 1948/49 å tillhoppa omkring 50 miljoner kronor.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att tillgängliga resurser i nuvarande läge i första hand böra insättas på de fortsatta arbetena på storflygplatsen och på vissa angelägna utvidgnings- och kompletteringsarbeten på befintliga flygfält. Departementschefens från denna utgångspunkt förordade förslag har icke föranlett till erinran från utskottets sida. Utskottet kan sålunda icke i nuvarande läge tillstyrka i motionen II: 251 framställda förslag om ökad medelsanvisning till utförande av förbindelsebana och till uppförande av ny hangar vid Torslanda flygplats.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 251 anvisa följande investeringsanslag, nämligen

- a) *Flygfältsbyggen* ..... 1 500 000 kronor,
- b) *Byggnader* ..... 2 300 000 kronor;

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag anvisa följande investeringsanslag, nämligen

- a) *Belysningsanläggningar* ..... 1 700 000 kronor,
- b) *Fordon, maskiner och redskap* .... 200 000 kronor,
- c) *Luftfartsväsendets dispositionsanslag* ..... 1 000 000 kronor.

Stockholm den 2 mars 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Heiding, Gillström, fröken Andersson, herrar Sundelin, Näsström, Gustav Emil Andersson och Hesselbom; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Törnkvist, Skoglund i Doverstorp, Malmborg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Rubbestad, Mårtensson, Wallentheim, Staxäng, Lindholm och Norup.